

Szegedi ünnepi hetek

Edmond Rostand: Cyrano de Bergerac. A romantikus dráma előadásai a Dóm téren ma és vasárnap este fél 9-kor.

A harmadik szegedi táblaképfestészeti biennálé megnyitása vasárnap délelőtt 11-kor, a képtárban.

Nemzetközi Szakszervezeti Néptáncfesztivál. Folklorbemutatók az újszegedi színpadon ma, és vasár-

nap este fél 9-kor; nemzetközi napok: külföldi együttesek bemutatói ma és vasárnap délután 4-kor a múzeum előtt és a Dugonics téren.

A pedagógiai nyári egyetem előadásai a Szegedi Biológiai Központban. Wieber Mariann jelmeztervező művész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Papp György grafikusművész tűzzománcái a Palotta Galériában, augusztus 20-ig.

Gubcsi Attila festőművész kiállítása az ifjúsági házban, augusztus 31-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai: Csongrád megyei parasztbútorok és népviseletek; Lucs-

képgyűjtemény; Móra-emlékszoba; A Fekete-házban: Vihart aratva — Csongrád megye munkásságának élete és harcai 1867—1945; Buday György élete és munkássága; Magyar katonai egyenruhák; a Vármúzeumban: Szeged múltja, jelene, jövője; a Kass Galériában: Bélyeg-ek, bélyegtervek, mini-és maxikönyvek Kass János műhelyéből.

Nemzeti Történeti Emlékpark (Ópusztaszer).

Ifj. Lele József néprajzi gyűjteménye (Tápe).

Kenderfőnyő gyártörténeti kiállítás (Szeged, Rigó utca 5—7.).

Paprikamúzeum (Szentmihálytelek).

IBV nemzetközi kajak-kenu verseny a Maty-éren, ma és vasárnap.

Pedagógiai nyári egyetem

Választás vagy kinevezés?

A pedagógiai nyári egyetemen csütörtök délelőtt Mezei Gyula, a Fővárosi Tanács művelődési főosztályának vezetője szinte az egész oktatásirányítást minősítette tartalmas előadásában. A számtalan érdekes téma közül az igazgatóválasztás kérdését emeljük ki, mert ez a probléma — finoman szólva — nem tanulságok nélküli a szegediek számára sem.

Ismeretes, hogy az idén jártak le azok az öt esztendőre szóló megbízatások, melyek — a hazai oktatásügyben először — igazgatói munkakör ellátására hatalmazták föl a kijelölt pedagógusokat. A rendelkezések értelmében pályázni kellett, — illetve lehetett — a megüresülő igazgatói állásokra. Ezt az új rendszert sokan választásnak mondják, holott az igazgatói kinevezés másfajta, korszerűbb, demokratikusabb rendjéről van szó.

Ez az új rend kifejezésre juttatja, hogy kettős felelősséggel kell dolgoznia

az igazgatóknak. Egyrészt, felelősséggel tartozik az állam, illetve a társadalom iránt, másrészt a neveléstudat és az iskola iránt.

A fővárosban 208 új igazgatói állást hirdettek meg. Ezekre összesen 288 pályázat érkezett, de zömében csak egy az olyan helyekre, ahol nem ment nyugdíjba a korábbi igazgató. Természetes dolog, hogy a jól dolgozó direktorok kissé sértődötten írtak pályázatot arra az állásra, amelyet betöltöttek. Ugyanakkor ez az új rendszer lehetőséget teremtett arra, hogy a neveléstudat kifejezésre juttassa elégedetlenségét, ha rosszul dolgozó igazgatóról volt szó. Igaz, a tanácsületi viták az elvártakhoz képest mindig rövidebbek voltak, s a választás, a titkos szavazás került az eljárás középpontjába.

Mezei Gyula beszámolt arról, hogy tapasztalatai szerint a szavazás siettetésével is kifejezésre jutott a felelősség elhárításának vagy mérséklésének reflexe. A

Fővárosi Tanács — a társadalmi és politikai szervek véleményének begyűjtése után — alkalmanként több jelölt indulását is támogatja. Ezek — ha működő igazgatóról volt szó — heves érzelmeiket váltották ki. Minden esetre a tanács által javasoltak legtöbbször végül befutott, s csak az esetek tíz százalékában kerekedett ilyen-olyan vita. Ezeknek a vitás eseteknek a tanulmányozásával lehet majd tovább lépni. Például úgy — javasolta az előadó, — hogy az 58 éves, jó munkát végző igazgatót nem bocsátják ilyen procedúra elé, mert ez valóban sértő lehet.

Az új rendet viszont olyan furcsaságok sérthették, mint hogy jelentkezett pedagógiai tevékenységet soha nem folytató diplomás is. Hasonló módon meglepve olvas-ták azt a pályázatot, melynek szerzője „bármelyik” budapesti iskolát jelölte meg választott céljául. Ezek természetesen komolytalan pályázatok voltak. De komoly kérdést vet föl az egyik eset: hat főt foglalkoztató kollégium igazgatójának jelentkezett a jelenlegi vezető és helyettese. Két-két szavazatot kaptak, tehát nem született 51 százalékos többség. Ilyen és hasonló esetekben a tanács megbízott igazgatói munkakörhöz léte.

Az új rend működéséről több következtetés vonható le. Talán a legáltalánosabb, a leginkább megszívlelendő: tanulni kell még a demokráciát, legyen szó választásról vagy kinevezésről!

Dlusztus Imre

A tiltott dolgok szakértője

Gyere velem, mondja a hatalmas díszletek mögött Hábetler Ferenc, akit tapasztalatlanul piromániának gondoltam. Nagy a füst, félszegen kerülgetem a színpadi mozgások lendületével hátracsörtető spanyol katonákat. Hábetler, a pirotechnikus egy-egy tömönddel válaszol kérdéseimre, közben mindenféle eszközöket rakosgat egyik helyről a másikra. Gyűlölöm a tüzet, mondja egy masinával a kezében. Követem, de szinte semmit nem tudok meg tőle, nagyon füstöl.

Azután elül a füst, a Cyrano tapsrendjét gyakorolják a színpadon és Hábetler végre megáll.

— A Délmitől jöttél?
— A Délmagyarországtól.
— Ahá. Akkor ird le, hogy gyűlölöm a tüzet!

Vagy ezt mondtam már? Írd azt, hogy nekem azt kell csinálni, ami egyébként tilos, büntetendő.

— A nagy feszültséget hogyan vezeted le?

— Ebben a szakmában hárman dolgozunk. Melő után leülünk és egy sör mellett kibeszéljük magunkból az eseményeket. Azután másnap délelőtt elnyúlunk a strandon és újrátárgyaljuk a dolgokat. Ennek a munkának nincsenek leírható szabályai, ezért mindent részletesen meg kell beszélnünk.

Hozzánk lép az egyik kolléga:

— Feri, volt kétszakra...
— De azt négyen tapos-ták.

Ebben maradnak. Még jó, hogy senki nem szereti a tüzet.

Cyrano-image és Huszti Péter

Kávét inni nagy melegben is jó.

E szinte lázadóan egyszerűen kijelentésre pedig nem sarkallt egyéb, csupán a tény, hogy midőn a Fesztivál ételbár asztalánál helyet foglaltunk, a Madách Színház kitűnő művésze, a ma esti premier címszereplője csak egy kávét kért — s szinte azonnal egy igen jó kis beszélgetés kellős közepében találhattuk magunkat.

— Mint minden jól ismert magyar színésznek, Huszti Péternek is van egy jellegzetes image-e, egy, a közönség nagy részében élő „típus-mása”. A pesti előadások tapasztalatai alapján a Cyranoval ez hogyan egyeztethető össze?

— Onnan kell kezdenem, hogy ha van a színésznek ars poeticája, ez nekem csak valamj olyasféle lehet: hogyan, mennyire kereshető meg a klasszikus vagy új szerepek mögött az ember. A hus-vér figurát igyekezőm megtalálni most is, a Cyrano kapcsán kénytelen vagyok kijelenteni: őt is csak úgy tudom elképzelni, mint aki itt és most, közöttünk is élhetne. Mert nem hiszek abban, hogy egy darab felmutatása vagy egy nagy szerep megöly paradés megjelenítése önmagában elegendő lehet ahhoz, hogy a vágyat beteljesítsük: a darab lélektől lélekig hatoljon. Ami közvetlenül a Huszti-image-t illeti: akármilyen hihetetlen, de a Hamlet vagy a Peer Gynt esetében egyszerűbb volt a dolog. Velük sok mindenben lehetett azonosulni, Cy-

ranoval kicsit más a helyzet.

— Sokan emlékezhetnek arra a bizonyos, ma már legendásnak tartott; Szabó Sándor-féle Cyrano-ra is...

— Azt én, sajnos nem láthattam — Szabó Sándor viszont látta a Madách Színház előadását... Sokat beszélgettünk utána... Ebből a szempontból, azt hiszem, szerencsés helyzetben vagyok. Egyébként amikor foglalkozni kezdtem ezzel a különleges, szárnyaló alakkal, megérezttem: egészen másvalami hozható ki belőle, mint Szabó Sándor idejében, az ötvenes években. Van valami ebben a Cyra-

nóban, ami nagyon izgató: a mérhetetlen egyéni szabadságvágy. Az emberi méltóság, a szabad szellem szárnyalásának ereje. Ez a Cyrano nem keres magának pártfogókat, csupán saját erényeivel és hibáival fölverte kíván az emberek elé lépni: ez a szerep és a darab magja! Ez az alak távolról sem tökéletes hál'istennek: csak hogy éppúgy lehet gazdagodni egy Cyrano-féle életből, mint sok másból...

— A fővárosi előadás-sorozat után a szegedi produkció esélyeit mennyiben látja eltérőnek?

— Technikailag természetesen egészen más előadás várható: más díszlet, új partnerek, sokkal több szereplő. Mindez automatikusan változtat a produkción, megváltoztatja a jöcskán. Am enél sokkal fontosabbnak tartom azt az inspiráló atmoszférát, ami a szegedi szabadtéri színpadhoz köthető. Azt, amit én itt példaként a Peer Gynt idején éreztem. Nehéz igazán jól és meggyőzően érzékelteni, mit jelenthet a színésznek maga a dóm, a fantasztikus méretű, a színpadról egészen speciális látványt nyújtó nézőtér, a fölénk boruló óriási ég. És mindezenközben Cyrano a Holdat nézi... Nem az a gond igazán, hogy nem tevődik át ide a darab: én mostanában már elő-re attól félek, milyen lesz majd a Madách Színházban — ezután...

Domonkos László

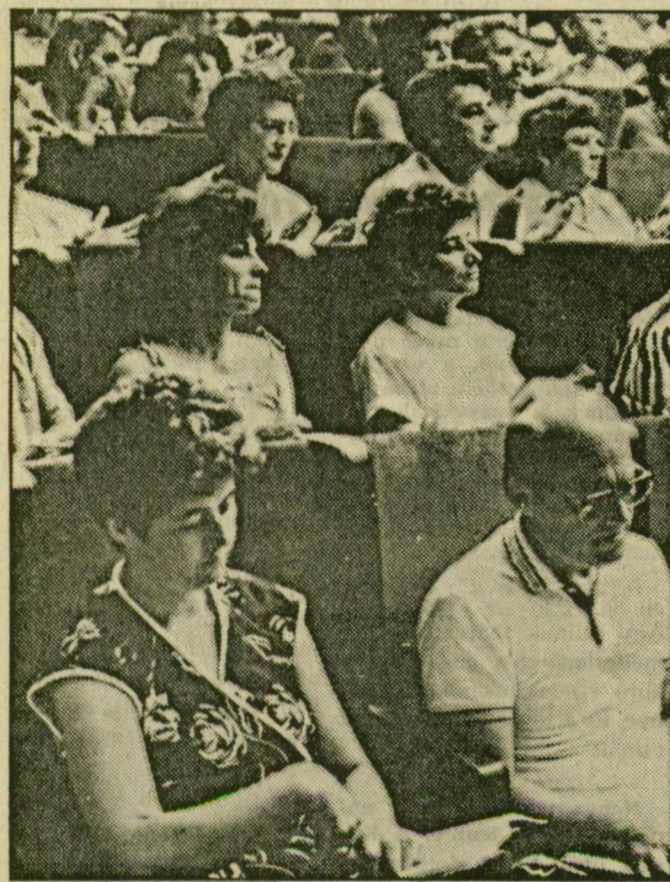
Jegyfront

Mint várható volt, az idei szabadtéri játékok műsorai közül legnagyobb érdeklődés a Nyomorultak iránt mutatkozott. Így idejekorán, még az év elején felemelték az előadásszámot ötről nyolcra, s lényegében elkeltek már az utólag műsornaptárba iktatott előadások belépői is: augusztus 17—18-ra, illetve 21-re csak a legolcsóbb jegyekből van kínálat. Hasonlóképpen gyakorlatilag teltházasnak tekinthetők a jövő hét bemutatói, a néptáncfesztivál pénteki és szombati gálaestjei. A mai és a holnapi Cyrano-kra szintén inkább olcsóbb jegyek kaphatók. Majdnem teltházas a Rigoletto első két előadása (július 31., augusztus 1.), és Webber Requiemje, illetve a Tolcsyay testvérek Magyar miséje augusztus 22-én.

A folklór ünnepei

A városban fesztiválhangulatot teremtő, mozgalmas néptáncszeregszemlék — a nemzeti hagyományok őrzésére és újrateljesítésére szövetkezett fiatalok közvetítésével — a különböző országok kultúrájának cseréjéhez, kapcsolataik ápolásához adnak fórumot, alkalmat. Nemcsak mi, szerencsés szegediek ismerkedhetünk más népek múltjával, jelenével ilyenkor; a nemzetközi táncnyelv segítségével egymással beszélgetnek, barátkoznak tíz nemzet fiataljai és lányai.

Holnap nyílik a festészeti biennálé

A kortárs festészet szegedi szemlét, a táblaképfestészeti biennálét immár harmadik alkalommal rendezi meg két helyszínen, a Képtárban és az Ifjúsági Házban — a Művelődési Minisztérium, a Képző- és Iparművészek Szövetsége, a szegedi tanács és a Móra Ferenc Múzeum. A nagyszabású tárlat ünnepélyes megnyitója vasárnap délelőtt 11-kor lesz a Képtárban: Papp Gyula, Szeged tanácselnöke mond beszédet, és átadja a kiállító művészeknek odaítélt díjakat.